

POVZETEK

POSLOVNEGA NAČRTA SKUPINE GORENJE IN DRUŽBE GORENJE, D.D., ZA LETO 2009

Velenje, december 2008

UVOD

Priprava Gospodarskega načrta za leto 2009 v razmerah **globalne finančne krize**, ki je predvsem v **drugi polovici zadnjega četrletja 2008 pomembno vplivala na izpad naročil**, je bila zelo **otežena**. Predvsem izpad oziroma **zmanjšanje večjega števila novembrskih in decembrskih naročil** glede na načrtovani obseg je bil povod, da se je ocena čistega poslovnega izida dnevno spreminjala, in je povzročil, da **čisti poslovni izid leta 2008 odstopa od načrtovanih ciljev**.

Zaradi navedenega dejstva so se tudi **predpostavke, ki jih uporabljamo pri pripravi gospodarskega načrta konstantno spreminjale**. Priprava vsakoletnega načrta temelji na t.i. konceptu »bottom up«, kar pomeni, da je gospodarski načrt konsolidiran prikaz načrtov krovne in hčerinskih družb, ki pa se prav tako srečujejo dnevni spremembami na trgih.

Okolje se bo prav gotovo še naprej spreminjalo, na spremembe pa se bomo po potrebi odzivali tudi z **dodatnimi ukrepi**, ki v načrtu še niso zajeti.

POGOJI POSLOVANJA V ZADNJEM KVARTALU 2008

Devetmesečni rezultati konkurenčnih podjetij, ki kotirajo na borzi, so že kazali znake poslabšanja poslovne uspešnosti, medtem ko je **Skupina Gorenje prve tri četrtine leta 2008 zaključila uspešno in v skladu z načrtovanimi cilji**.

Sicer je **divizijo gospodinjskih aparatov** na posameznih **zahodno evropskih trgih** (Španija, Danska, Norveška, Finska, Francija, ...) recesija zaznamovala že v tretjem kvartalu, vendar smo njene učinke uspešno nadomestili na trgih vzhodne Evrope. **V zadnjih tednih leta 2008** pa so se **razmere krize in recesije v celoti prenesle** tudi na nekatere, za Gorenje zelo pomembne, **vzhodno evropske trge** (Ukrajina, Hrvaška, deloma Rusija, Češka,...). Učinki krize so se pričeli odražati v **povišani stopnji negotovosti pri končnih potrošnikih**, katerim izdelki bele tehnike predstavljajo **trajne dobrine** in se jim najprej odrečejo.

Dodatno je kriza vplivala na **ukinitev potrošniškega kreditiranja s strani finančnih institucij**. Le-te so **omejile tudi kreditiranje večjih trgovskih partnerjev Gorenja** na trgih vzhodne Evrope, ki so posledično pričeli z optimiranjem obratnih sredstev (zalog in obveznosti), kar se že in se še bo odražalo v **odpovedi naročil**. Tako trenutno **osnovno poslanstvo finančnih institucij, kar zadeva kreditiranje končnih potrošnikov in gospodarskih subjektov, ne deluje učinkovito**. V reševanje nastale situacije se vključujejo tudi **vlade posameznih držav**, vendar praviloma manj uspešno glede na **veliko pomanjkanje likvidnosti** na trgu. Tudi Slovenija, ki ima kot država bonitetno oceno AA, je za konec decembra napovedano izdajo obveznic zaradi nelikvidnosti trgov prestavila na začetek drugega kvartala 2009.

Poleg poslabšanja **plačilne sposobnosti – likvidnosti** posameznih gospodarskih subjektov se učinki finančne krize odražajo še na **nihanju tečajev posameznih vzhodno evropskih valut** (srbski dinar, hrvaška kuna, češka krona, poljski zlot, madžarski forint,...), kar še dodatno vpliva na trenutno poslovanje in otežuje načrtovanje za leto 2009, zaradi česar bomo v letu 2009 obvladovanju teh tveganj posvečali še posebno pozornost.

Zaradi **presežka proizvodnih kapacitet** v panogi bele tehnike in **vstopa novih, cenovno agresivnih konkurentov** je divizija gospodinjskih aparatov še pod **pritiski nadaljnega zniževanja prodajnih cen**. Neznanko predstavljajo **vhodne cene surovin in materialov**, ki smo jih uspeli v prvih desetih mesecih leta 2008 ugodno zajezi (strateški in terminski zakupi surovin in materialov). **Trendi na trgih surovin** in zadnje napovedi za leto 2009 kažejo na **nižanje cen vhodnih materialov in surovin**, kar bo vsaj deloma **nevtraliziralo težave** zaradi vseh predhodno navedenih dejavnikov. Pri pripravi plana 2009 smo za načrtovan nivo cen surovin in materiala upoštevali nivo cen, ki je enak nivoju iz leta 2008, pri tem pa smo dodatno vključili tudi prihranke.

Učinki globalne finančne krize so se odražali tudi na poslabšanju razmer poslovanja v divizijah **notranje opreme** in divizije **trgovine in storitev**. Na področju **ekologije** so se v zadnjih tednih leta 2008 **naročila za odvzem odpadkov iz pločevine s strani jeklarn, železarn in livarn skoraj ustavila**. Ravno tako so se bistveno **spremenile borzne cene pločevine**, ki so še dodatno vplivale na poslabšanje ocenjenih rezultatov do konca leta 2008.

PREDPOSTAVKE PRI PRIPRAVI GOSPODARSKEGA NAČRTA

V tako spremenjenih okoliščinah poslovanja, ki jih močno zaznamujejo že večkrat omenjeni **zadnji tedni iztekajočega se leta 2008** in že **znana naročila prvih treh mesecev prihajajočega leta 2009**, je bilo potrebno preučiti več različnih scenarijev za Gospodarski načrt leta 2009. Hkrati smo pripravili različne **aktivnosti in ukrepe**, ki nam bodo omogočale **dovolj fleksibilnosti**, da bomo lahko pravočasno ukrepali v primeru materialno pomembnih **nihanj naročil**.

Glavni cilj vseh ukrepov je zagotavljati **pozitivni prosti denarni tok**, tako z ukrepi za ohranjanje čim višjega možnega nivoja **prihodkov** glede na razmere na trgih, obvladovanjem vseh vrst **stroškov** in njihovemu prilagajanju spremembam v prodaji, zmanjšanjem investicij zgoj na najnujnejše in sproščanjem sredstev, angažiranih v obratnem kapitalu z njegovim boljšim obračanjem.

Prihodki

Družbe Skupine Gorenje načrtujejo v razmerah globalne finančne krize, da bodo v letu 2009 s **prodajo izdelkov in storitev** ustvarile **1.337.514¹** TEUR konsolidiranih prihodkov. To je približno na ravni ocenjenih prihodkov za leto 2008. Načrtovani prihodki Skupine Gorenje so, brez upoštevanja v letu 2008 prevzete družbe ATAG Europe B.V., nižji za 4,7 %. Družba ATAG Europe B.V. načrtuje v letu 2009 prihodke v višini 137.082 TEUR (v letu 2008 so bili upoštevani v konsolidiranih izkazih Skupine Gorenje samo Atagovi prihodki druge polovice leta v višini 74.395 TEUR).

¹ Takšen obseg aktivnosti že upošteva 16 % znižanje glede na prvo, novembrsko verzijo Gospodarskega načrta za leto 2009.
www.gorenje.com

Načrtovani konsolidirani prihodki po divizijah (v TEUR)

Divizija	Ocena 2008	Načrt 2009	09/08
Gospodinjski aparati	1.064.390	1.073.086 ²	100,8
Gospodinjski aparati ATAG	74.395	137.082	184,3
Gospodinjski aparati brez ATAG-a	989.995	936.004	94,5
Notranja oprema	59.283	54.055	91,2
Trgovina in storitve	210.525	210.373	99,9
Konsolidirani prihodki	1.334.198	1.337.514	100,2
Konsolidirani prihodki brez ATAG-a	1.259.803	1.200.432	95,3

Pri prodaji gospodinjskih aparatov lastne proizvodnje načrtujemo 9,1-odstotno zmanjšanje prodaje glede na oceno 2008, kar z vidika količin pomeni 2,4 milijona kosov proizvodnje v Velenju, 0,39 milijona kosov v Valjevu in 0,38 milijona kosov v Mori oziroma skupaj 3,2 milijona kosov. V primerjavi z načrtom za leto 2008 je količinski načrt 2009 glede lastne proizvodnje za 17 odstotkov nižji.

STROŠKI POSLOVANJA

Da bi v zaostrenih razmerah na finančnih trgih ob nižji prodaji uspeli zagotavljati normalen rezultat za te razmere, izvajamo različne aktivnosti in ukrepe.

Aktivnosti zajemajo več vsebinskih sklopov in se nanašajo na **obvladovanje stroškov**:

- **materiala in surovin**, ki bo možno le s **časovno ugodnimi termiski zakupi** surovin ter z **nadaljnjim pospešenim razvojem oskrbnih virov v Aziji**, na ostalih **dolarskih nabavnih trgih** in v državah **jugovzhodne Evrope**. Določen **pozitiven vpliv** na strukturo **stroškov** bo imelo tudi **zmanjšanje cen surovin** na svetovnih trgih.
- **storitev**, ki se nanašajo na aktivnosti povezane z obvladovanjem:
 - **stroškov logistike**, ki bodo v veliki meri odvisni od cene nafte na trgu in novih pogajanj z izvajalci tovrstnih storitev,
 - **stroškov tržnega komuniciranja**, ki bodo omejeni izključno na aktivnosti, ki se nanašajo na neposredno pospeševanje prodaje,
 - **vseh splošnih stroškov**, povezanih z opravljanjem režijskih dejavnosti;
- **dela** – z boljšo **organizacijo dela** bomo dosegli **višjo produktivnost** in **fleksibilnost**, ki nam bo omogočila v okviru **socialnega sporazuma boljše prilagajanje stroškov dela glede na nivo naročil**.

Predvsem divizija gospodinjskih aparatov ima, kljub visokemu deležu stroškov materiala in surovin, ki so skoraj v celoti variabilni strošek in predstavljajo v strukturi stroškov aparatov preko 60 %, **visok delež fiksnih stroškov**. Zato bo načrtovano **prilagajanje stroškov obsegu**

² Divizija Gospodinjskih aparatov ima brez upoštevanja prihodkov od prodaje Skupine ATAG načrtovan obseg poslovnih aktivnosti za 5,5 % nižji kot ocenjen obseg poslovnih aktivnosti do konca leta 2008.

proizvodnje in prodaje ključnega pomena za doseganje načrtovane dobičkonosnosti divizije.

PROSTI DENARNI TOK

Zaradi zaostrene likvidnostne situacije na finančnih trgih bo zelo pomemben kriterij pri presoji poslovnih odločitev njihov vpliv na denarni tok in možnost njegovega izboljšanja.

Hkrati z optimiranjem stroškov tako poteka v okviru Skupine Gorenje več **projektov**, ki bodo omogočili hitrejše **uvajanje sprememb, optimiranje procesov in znižanje obratnega kapitala in kompleksnosti**. Rezultati projektov se bodo odražali v načrtovanem **znižanju obratnih sredstev (zalog, terjatev)**, kar bo pripomoglo k povečanju prostega denarnega toka najmanj v višini načrtovanega čistega poslovnega izida **in posledično zmanjšanju višine finančnih obveznosti** Skupine Gorenje.

Gorenje je v preteklih letih investiralo v razvoj bistveno večji delež prihodkov kot konkurenti, zato lahko v časih zaostrene likvidnosti naložbeni cikel močno zmanjša. Tako bo **politika naložb** bo v letu 2009 **izredno selektivna** in usmerjena **izključno v razvoj novih izdelkov in prodajnih aktivnosti oziroma le tistih naložb, ki so za nadaljnji razvoj podjetja najbolj nujni. Načrtovani delež naložb v prihodkih** od prodaje pa je nižji od **3 %**.

MOŽNOST REVIDIRANJA POSLOVNEGA NAČRTA PO PRVEM ČETRLETJU

Leto 2009 bo v marsičem **prelomno**. Tudi z vidika **letnega načrtovanja**. Dogaja se, da nekatera večja evropska, pa tudi svetovna podjetja, zaradi **velikega števila neznank**, ki jih prinaša **globalna finančna kriza**, uradnih različic letnih načrtov 2009 sploh ne bodo predstavila. V Gorenju smo se kljub temu odločili, da **predstavimo eno izmed različic načrta**, katere glavni poudarki so predstavljeni v nadaljevanju. Omenjena različica Gospodarskega načrta že vsebuje določeno znižanje obsega poslovnih aktivnosti in uresničitev nekaterih izmed predhodno navedenih ukrepov, v primeru poglobljanja krize pa bodo potrebni še dodatni ukrepi, da bi lahko dosegli zastavljene cilje.

Že v naprej najjavljamo, da bomo, če bo to potrebno in glede na okoliščine na trgu, zaradi boljše **spremljave tekočega poslovanja** v letu 2009, četrletno revidirali postavljeni načrt.

Ne glede na predstavljene okoliščine poslovanja smo se v Gorenju odločno spoprijeli z izzivi, ki jih prinaša leto 2009, in smo prepričani v nadaljnje uspešno poslovanje v okviru začrtanih strateških ciljev in aktivnosti.

Velenje, december 2008

Uprava družbe
Gorenje, d.d.

POUDARKI V POSLOVANJU SKUPINE GORENJE

2007	Ocena 2008	Načrt 2009	2008/2007	2009/2008
Konsolidirani prihodki od prodaje (v TEUR)				
1.293.438	1.334.198	1.337.514 ³	103,2%	100,2%
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo - EBITDA (v TEUR)				
89.444	94.200	101.269	105,3%	107,5%
Poslovni izid iz poslovanja - EBIT (v TEUR)				
36.233	36.963	44.921	102,0%	121,5%
Celotni poslovni izid pred davki (v TEUR)				
29.400	24.547	19.894	83,5%	81,0%
Davek iz dobička (v TEUR)				
5.736	6.799	4.197	118,5%	61,7%
Čisti poslovni izid (v TEUR)				
23.664	17.748	15.697	75,0%	88,4%
Prosti denarni tok (v TEUR)⁴				
-32.222	-59.004	61.950	183,1%	/
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo - EBITDA v kosmatem donosu iz poslovanja				
6,8%	6,9%	7,5%		
Sredstva (v TEUR)				
999.715	1.250.434	1.203.989	125,1%	96,3%
Naložbe v osnovna sredstva (v TEUR)				
74.106	81.588	38.970	110,1%	47,8%
Kapital (v TEUR)				
350.985	394.754	404.135	112,5%	102,4%
Delež kapitala v sredstvih				
35,1%	31,6%	33,6%		
Dolgoročne rezervacije (v TEUR)				
60.370	69.559	67.807	115,2%	97,5%
Finančne obveznosti (v TEUR)				
311.442	476.840	433.906	153,1%	91,0%

³ Že upoštevano 16 % znižanje obsega poslovnih aktivnosti glede na prvo verzijo plana v novembru Skupina Gorenje, ima brez upoštevanja ATAG-a načrtovan obseg poslovnih aktivnosti za 4,7 % nižji kot je ocenjen obseg do konca leta 2008.

⁴ Prosti denarni tok = čisti poslovni izid + amortizacija + odpisi obratnih sredstev + sprememba dolgoročnih rezervacij – investicije – sprememba neto obratnih sredstev (zaloge + terjatve - obveznosti do dobaviteljev)

POUDARKI V POSLOVANJU DRUŽBE GORENJE, D.D.

2007	Ocena 2008	Načrt 2009	2008/2007	2009/2008
Prihodki od prodaje (v TEUR)				
831.273	767.027	727.629	92,3	94,9
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo - EBITDA (v TEUR)				
53.724	51.595	49.528	96,0	96,0
Poslovni izid iz poslovanja – EBIT (v TEUR)				
19.733	15.919	17.278	80,7	108,5
Celotni poslovni izid pred davki (v TEUR)				
15.339	15.510	7.798	101,1	50,3
Davek iz dobička (v TEUR)				
2.127	2.060	858	96,9	41,7
Čisti poslovni izid (v TEUR)				
13.212	13.450	6.940	101,8	51,6
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo - EBITDA v kosmatem donosu iz poslovanja				
6,3%	6,6%	6,8%	/	/
Sredstva (v TEUR)				
675.303	846.814	808.723	125,4	95,5
Naložbe v osnovna sredstva (v TEUR)				
35.941	40.752	18.029	113,4	44,2
Kapital (v TEUR)				
274.785	313.088	313.714	113,9	100,2
Delež kapitala v sredstvih				
40,7%	37,0%	38,8%	/	/
Finančne obveznosti (v TEUR)				
172.775	318.770	291.682	184,5	91,5